

- 10 сынып «Сап түрлері»

Сабақтың тақырыбы: Сап түрлері және олардың элементтері, алдын-ала және орындауға берілетін пәрмендер, сарбаздың сапқа тұруға дейінгі және саптағы міндеттері, бір орында тұрып сәлем берген әскеримен сәлемдесу.

Сабақтың мақсаты: Оқушыларға сап элементтерін, алдын ала және орындалатын пәрмендерді, сарбаздардың сапқа тұрар алдындағы және саптағы міндеттерін және әскери сәлемдесуге орнында тұрып жауап беруді үйрету.

- **Дамыту:** Сапқа тұру алдындағы және саптағы әскери қызметшінің міндеттерін және саптық элементтері туралы ұғындыру
- **Тәрбиелік:** Оқушыларды елін, жерін сүюге, жинақтылыққа, ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу.

Өтілген тақырыпты сұрау кезеңі – 10 минут.

1-ші бөлімше сап элементтерінен тестілеу сұрақтар
2-ші 3-ші бөлімше саптық элементтерінен сұрақтар
қою бір біріне.

Негізгі бөлім

- Саптық дайындық тарауынан видео көрініс -17 мин
- Бөлімше бойынша іс жүзінде көрсетіп дайындалу- 10 мин

Сап және оның элементтері

Сап – әскери қызметшілердің, бөлімшелердің және бөлімдердің Жарғымен белгіленген өзара іс-қимыл жасаулары үшін жаяу тәртіптегі орналасуы.

Жазылма сап – бөлімшелер маңдайшеп бойынша бір сызықтың бойында бір қатарлы немесе екі қатарлы сапта жарғымен немесе командир белгілеген арақашықтықта орналасқан сап.

Жорық сабы– бөлімше лекке немесе бөлімшелер лектерде бір-бірінің артында белгіленген арақашықтықта орналасқан сап.

Қатар – қатарда белгіленген бір сызық бойында әскери қызметшілердің біреуі екіншісінің қасында орналасқан сап.

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ ЭК «Строевая подготовка»

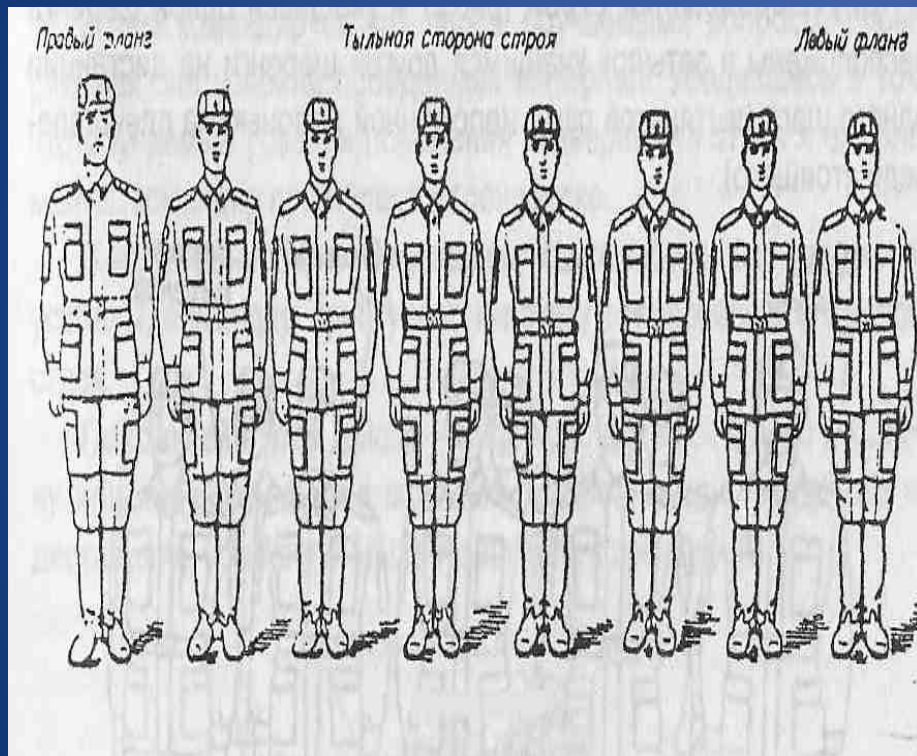
- ★ **Двухшереножный строй** - строй, в котором военнослужащие одной шеренги расположены в затылок военнослужащим другой шеренги на дистанции одного шага (вытянутой руки, наложенной ладонью на плечо впереди стоящего военнослужащего). Шеренги называются первой и второй. При повороте строя названия шеренг не изменяются.

**Маңдайшеп – саптың әскери қызметшілер
тіке қарап тұрған жағы.**

Саптың тыл жағы – маңдайшеп жағына карама-қарсы жақ.

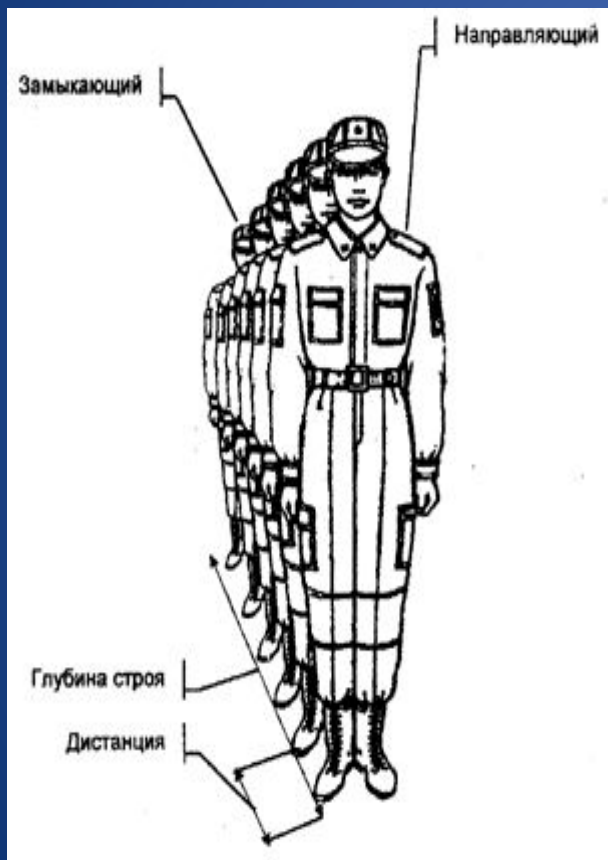

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ ЭК «Строевая подготовка»

★ Тыльная сторона строя – сторона, противоположная фронту.

Аралық– маңдайшеп бойынша әскери қызметшілердің, бөлімшелердің, бөлімдердің арасындағы аралық.

Арақашықтық – түкпір жаққа қарай әскери қызметшілердің бөлімшелердің, бөлімдердің арасындағы аралық.

Сап ені – қапталдар арасындағы қашықтық.
Саптың ұзындығы– саптың бірінші қатарынан саптың соңғы қатарына дейінгі аралық.

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ
ЭК «Строевая подготовка»

- Ширина строя - расстояние между флангами.

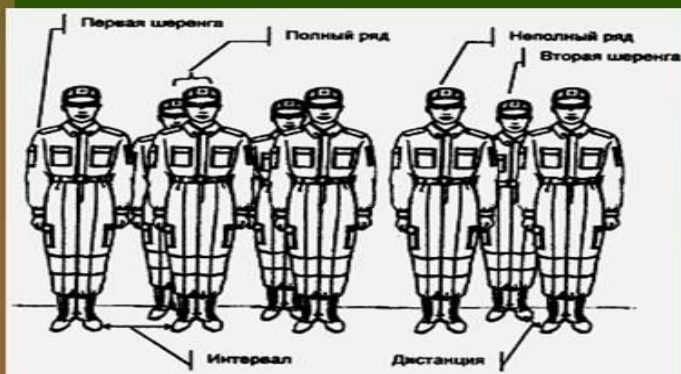
The slide features the Russian coat of arms and flag in the top left corner. Below the title, a definition of 'Ширина строя' is provided. The bottom left contains a technical diagram of a line of eight soldiers with labels for 'Левый фланг' (left flank), 'Правый фланг' (right flank), and 'Шаг между флангами' (distance between flanks). The bottom right shows a photograph of a platoon in blue uniforms standing in a line on a field, with a drill instructor in a light blue uniform standing to the right.

Екі қатарлы сап – бір қатардағы әскери қызметшілер басқа қатардағы әскери қызметшілердің ту сыртына қарай бір қадам арақашықтықта орналасқан сап. Қатарлар бірінші және екінші деп аталады. Сап бұрылыс жасағанда қатарлар өзгермейді.

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ ЭК «Строевая подготовка»

★ **Двухшереножный строй** - строй, в котором военнослужащие одной шеренги расположены в затылок военнослужащим другой шеренги на дистанции одного шага (вытянутой руки, наложенной ладонью на плечо впереди стоящего военнослужащего). Шеренги называются первой и второй. При повороте строя названия шеренг не изменяются.

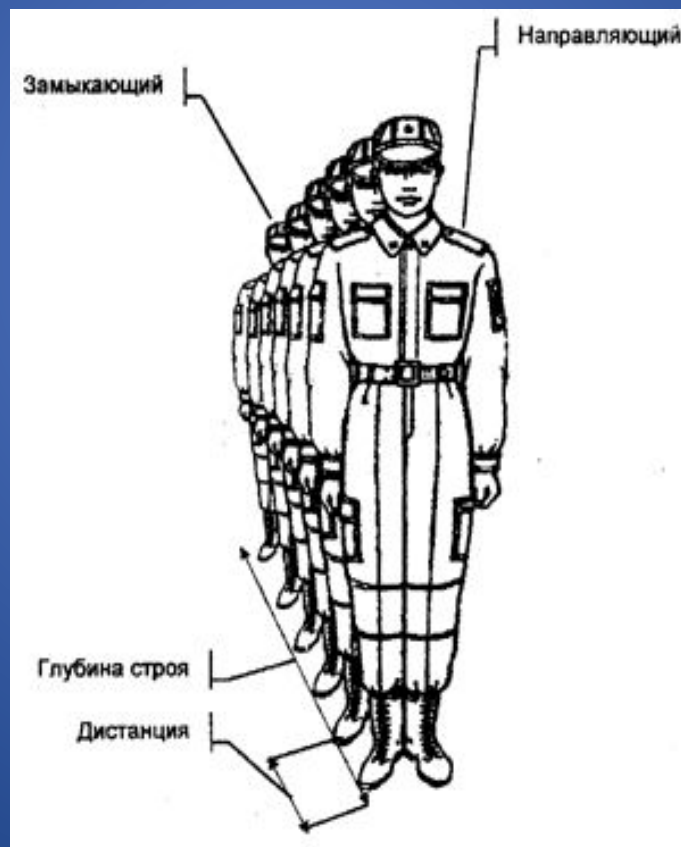

Лек – әскери қызметшілер бір-бірінің ту сыртында жарғымен немесе командир белгілеген арақашықтықта орналасқан сап.

Бағыттаушы– көрсетілген бағыттағы бірінші жүріп келе жатқан әскери қызметші.

Тұйықтаушы – лектегі соңғы келе жатқан әскери қызметші.

Алдын ала берілетін және орындалатын пәрмендер.

- **Алдын ала берілетін пәрмендер** – саптағылар командирдің олардан қандай әрекеттерді талап етіп тұрғанын түсінуі үшін нық, қатты, және созылмалы дауыспен беріледі.
- **Орындалатын пәрмен** бойынша оны шұғыл және нақты орындау қажет. .
- **Пәрмендер берілгенде**, саптағы әскери қызметшілер саптық тұрысты қабылдайды, ал саптан тыс болса, бастық жаққа бұрылады да, саптық тұрысты қабылдайды.

Сапқа тұру алдындағы және саптағы әскери қызметшінің міндеттері.

- Өзінің қаруының, жеке қорғаныс құралдарының, бекініс құрал-саймандарының, нысанды киімдерінің және жабдығының жарамдылығын тексеруге;
- Нысанды киімдерін ұқыпты реттеуге, жабдықтарды дұрыс киюге және жөндеуге, анықталған кемшіліктерді жою үшін жолдасына көмектесуге;
- Саптағы өз орнын білуге, оған жылдам және әбігерсіз тұруға, қозғалыс кезінде түзелімді, белгіленген аралық пен арақашықтықты сақтауға, қауіпсіздік талаптарын орындауға, саптан рұқсатсыз шықпауға;

- Сапта рұқсатсыз сөйлеспеуге, темекі тартпауға, командирдің бұйрықтары мен пәрмен-дерін ықыласпен назар аударуға, жылдам және нақты, басқаларға бөгет жасамастан орындауға;
- бұйрықтарды, пәрмендерді бұрмаламай, қатты және нақты өткізуге міндетті.

Сәлемдесуге орнында тұрып жауап беру.

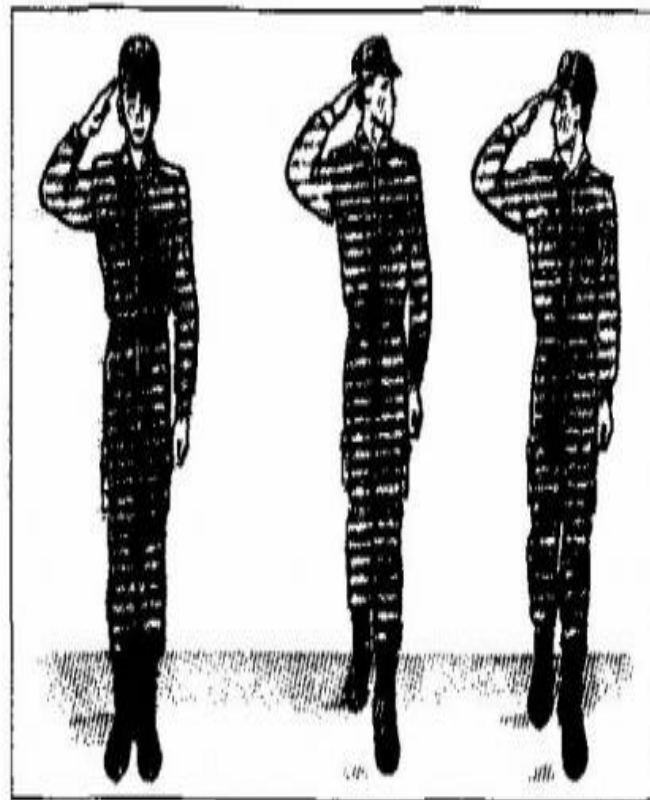

Рис. 18.
Выполнение
военского
приветствия:
на месте
и в движении

Үй тапсырмасы:

- §1.
- Сап элементтерін жаттау.
- Сапты басқару қалай орындалады?
- Сарбаздың сапқа тұрар алдындағы және саптағы міндеттері жаттау?
- Сәлемдесуге орнында тұрып қалай жауап береді?